

Najčastejšie otázky týkajúce sa nariadenia (EÚ) 2019/452, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie

Upozornenie: Tieto najčastejšie otázky poskytujú informácie o nariadení o preverovaní priamych zahraničných investícií (ďalej v tomto dokumente len ako „nariadenie“) z hľadiska útvarov Komisie. Závazný výklad právnych predpisov Únie môže podať iba Súdny dvor EÚ.

OBSAH

I)	Cieľ nariadenia.....	3
1.	Prečo je potrebné mať rámec EÚ na preverovanie priamych zahraničných investícií?.....	3
2.	Čo je cieľom nariadenia?	3
3.	Aké riziká sa snaží EÚ prostredníctvom tohto rámca identifikovať?	4
4.	Zameriava sa nariadenie na konkrétnu krajinu?.....	4
5.	Je EÚ v dôsledku zavedenia rámca EÚ na preverovanie PZI menej otvorená zahraničným investíciám?	5
6.	Aký je rozdiel medzi rámcom EÚ a vnútroštátnymi mechanizmami preverovania využívanými členskými štátmi EÚ?	5
7.	Akú úlohu zohralo preverovanie PZI pri riešení pandémie ochorenia COVID-19? Mohlo by sa použiť v inej kríze v oblasti verejného zdravia?	5
8.	Ako súvisí preverovanie priamych zahraničných investícií so sankciami EÚ voči Rusku a Bielorusku v reakcii na ruskú útočnú vojnu proti Ukrajine?.....	6
II)	Rozsah pôsobnosti nariadenia	7
9.	Na aký druh zahraničných investícií sa uplatňuje mechanizmus spolupráce?.....	7
10.	Uplatňuje sa mechanizmus spolupráce na transakcie zamerané na vnútornú reštrukturalizáciu v skupinách podnikov pôsobiacich vo viacerých krajinách?.....	7
11.	Uplatňuje sa mechanizmus spolupráce na investície, v ktorých je zmena vlastníctva alebo kontroly nepriama? 8	
12.	Uplatňuje sa mechanizmus spolupráce na transakcie týkajúce sa nákupu akcií súčasného zahraničného akcionára v spoločnosti so sídlom v EÚ ďalším zahraničným investorom?	9
13.	Na základe čoho sa podľa právnych predpisov EÚ investícia považuje za „zahraničnú“?.....	9
14.	Ako nariadenie definuje „bezpečnosť“ a „verejný poriadok“?	10
15.	Ako Komisia stanovuje, čo je kritická infraštruktúra, kritické technológie alebo kritické vstupy na účely vytvorenia rámca EÚ na preverovanie PZI?	11
16.	Povoľuje nariadenie preverovanie priamych zahraničných investícií z hospodárskych dôvodov?.....	12
17.	Aké sektory pokrýva toto nariadenie?.....	12
18.	Uplatňuje sa toto nariadenie v kontexte verejného obstarávania alebo privatizácie?	12
III)	Mechanismy preverovania zavedené členskými štátmi	13

Európska
komisia

19. Ktoré členské štáty majú dnes zavedený mechanizmus preverovania investícií? Kde sa môžem informovať o mechanizmoch preverovania členských štátov?.....	13
20. Vyžaduje nariadenie, aby členské štáty zaviedli mechanizmy preverovania na vnútroštátnej úrovni?.....	13
21. Nahrádza mechanizmus EÚ mechanizmy preverovania, ktoré uplatňujú členské štáty EÚ?.....	14
22. Uplatňuje sa toto nariadenie na všetky členské štáty EÚ alebo len na tie, ktoré majú zavedený mechanizmus preverovania na vnútroštátnej úrovni?	14
23. Kto po procese preverovania vydá konečné rozhodnutie o tom, či sa konkrétna PZI uskutoční alebo nie?.....	15
24. Môže Komisia alebo ostatné členské štáty zakázať transakciu alebo zrušiť investíciu, ktorá sa už v určitom členskom štáte uskutočnila?	15
25. Aké kritériá sa stanovujú v nariadení pre mechanizmy preverovania zavedené v členských štátoch?	15
IV) Fungovanie mechanizmu spolupráce.....	16
26. Je pre členské štáty účasť na mechanizme spolupráce povinná alebo dobrovoľná?.....	16
27. Z akých dôvodov môže Komisia prijať stanovisko v súvislosti s PZI, ktorá sa nepreveruje?	16
28. Ako dlho trvá postup v rámci mechanizmu spolupráce?	16
29. Uplatňuje sa mechanizmus spolupráce na investície, ktoré sa už uskutočnili?.....	17
30. Aké sú povinnosti členského štátu, ktorý dostane pripomienky od ostatných členských štátov alebo stanovisko Komisie?.....	17
31. Čo sú projekty a programy v záujme Únie?	17
32. Zverejňuje sa stanovisko Komisie alebo pripomienky ostatných členských štátov?.....	18
V) Vzťahy so zainteresovanými stranami/podnikmi.....	18
33. Ako toto nariadenie zabezpečuje ochranu dôverných informácií?	18
34. Vyžaduje sa v tomto nariadení, aby podniky oznamovali transakcie Komisii?.....	18
35. Vyžaduje sa v nariadení, aby zahraničný investor alebo cieľový podnik poskytol informácie členskému štátu, v ktorom sa investícia plánuje alebo sa uskutočnila?.....	19
36. Kontaktuje Komisia investora alebo cieľový podnik priamo?.....	19
37. Ako Komisia podáva správy o mechanizme spolupráce?.....	20
38. Kedy Komisia zhodnotila fungovanie rámca EÚ?	20
VI) Medzinárodná spolupráca	20
39. Čo znamená „medzinárodná spolupráca“ podľa tohto nariadenia (článok 13)?.....	20
VII) Expertná skupina	21
40. Kto je súčasťou expertnej skupiny pre preverovanie priamych zahraničných investícií do EÚ?.....	21
41. Diskutuje expertná skupina o jednotlivých prípadoch?	21
VIII) Ochrana osobných údajov	21
42. Ako toto nariadenie zabezpečuje ochranu osobných údajov?.....	21
IX) Legislatívny návrh nového nariadenia	22
43. Prečo Komisia navrhla revíziu nariadenia o preverovaní priamych zahraničných investícií?	22
44. Kedy nové nariadenie nadobudne účinnosť?	22

I) CIEĽ NARIADENIA

1. Prečo je potrebné mať rámec EÚ na preverovanie priamych zahraničných investícií?

Pred nadobudnutím účinnosti toto nariadenie v roku 2019 neexistovalo na úrovni Únie žiadny komplexný rámec, ktorý by upravoval preverovanie priamych zahraničných investícií (PZI) z hľadiska bezpečnosti alebo verejného poriadku, hoci hlavní obchodní partneri Únie si už takéto rámce vytvorili. Vzhľadom na vysokú úroveň integrácie medzi trhmi členských štátov, vzájomne prepojené dodávateľské reťazce a spoločné infraštruktúry medzi členskými štátmi **by zahraničná investícia mohla predstavovať riziko pre bezpečnosť alebo verejný poriadok aj za hranicami členského štátu, v ktorom sa investícia realizuje**. Akékoľvek vstupy, služby alebo technológie poskytnuté niektorou spoločnosťou so sídlom v jednom členskom štáte by mohli byť kritické pre bezpečnosť alebo verejný poriadok iného členského štátu alebo pre projekt v záujme Únie.

V posledných rokoch narastajú **obavy v súvislosti s určitými zahraničnými investormi**, ktorí sa snažia získať kontrolu nad európskymi firmami, resp. vplyv v európskych firmách, ktorých činnosti ovplyvňujú technológie, infraštruktúru, vstupy alebo citlivé informácie, ktoré majú kritický význam pre viac ako len jeden členský štát alebo pre určitý projekt v záujme Únie. Takéto transakcie môžu ohroziť našu kolektívnu bezpečnosť alebo verejný poriadok. Ide najmä o zahraničných investorov, ktorých vlastní alebo ovláda štát napríklad formou kontroly financovania alebo iného spôsobu riadenia. Rámcom na preverovanie priamych zahraničných investícií sa zabezpečuje, aby bola EÚ schopná chrániť svoje základné záujmy a zároveň zostala otvorená investíciám.

2. Čo je cieľom nariadenia?

Dnes je viac ako kedykoľvek predtým potrebné, aby bola otvorenosť EÚ priamym zahraničným investíciám (PZI) vyvážená náležitými nástrojmi preverovania s cieľom **zachovať našu bezpečnosť a verejný poriadok**.

Bez toho, aby sa spochybňovala otvorenosť Európy priamym zahraničným investíciám, zohráva nariadenie dôležitú úlohu **vo výnimočných prípadoch**, keď sa zahraniční investori usilujú o nadobudnutie **aktív, ktoré sú kritické pre naše základné záujmy**¹. Toto nariadenie poskytuje Európskej únii rámec a spoločné kritériá na **identifikáciu rizík** súvisiacich s nadobudnutím strategických aktív alebo so získaním kontroly nad strategickým aktívami, ktoré ohrozuje bezpečnosť alebo verejný poriadok. Okrem toho stanovuje aj rámec spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou. Tvorí základ pre posudzovanie PZI v členských štátoch a uľahčuje konečné rozhodnutie členského štátu, v ktorom sa PZI plánuje alebo sa uskutočnila.

¹ Komisia poznamenáva, že v prevažnej väčšine prípadov sa mechanizmom spolupráce neoddáva schvaľovací proces na vnútroštátnej úrovni (ako sa potvrdilo verejnou konzultáciou uskutočnenou v lete 2023) [pozri [Súhrnné výsledky – Cielená konzultácia o hodnotení a revízii nariadenia \(EÚ\) 2019/452 \(„nariadenie o preverovaní priamych zahraničných investícií“\)](#), s. 20]. Prevažná väčšina prípadov sa uzavrie do 15 dní (fáza 1). Napríklad v roku 2023 Komisia uzavrela 92 % prípadov vo fáze 1 (zdroj: Štvrtá výročná správa o preverovaní priamych zahraničných investícií do Únie; ďalšie informácie o výročných správach sú uvedené v otázke 37).

Hoci priame zahraničné investície patria do výlučnej právomoci Únie, členské štáty môžu na základe nariadenia využívať mechanizmy preverovania potrebné na identifikáciu rizík ohrozujúcich bezpečnosť alebo verejný poriadok, ktoré vyplývajú z konkrétnych investičných transakcií. Avšak, keby neexistoval rámec spolupráce na úrovni EÚ, určité otázky súvisiace s cezhraničným dosahom by mohli zostať nepovšimnuté, keďže pri preverovaní investícií jednotlivými členskými štátmi by sa mohli brať do úvahy len riziká ohrozujúce národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok toho členského štátu, v ktorom sa daná investícia plánuje alebo uskutočnila. Vďaka tomuto nariadeniu majú členské štáty a Komisia **oveľa lepší prehľad o zahraničných investíciách v EÚ ako celku.**

3. Aké riziká sa snaží EÚ prostredníctvom tohto rámca identifikovať?

Kritická technológia alebo infraštruktúra jednej krajiny môže byť na vnútornom trhu **kritická aj pre jej susedné krajiny** a niekedy aj pre celú Úniu. Investície do strategických sektorov môžu mať vplyv aj na **projekty financované z fondov EÚ**, ako sú navigačný systém Galileo, transeurópske siete v oblastiach energetiky (TEN-E) a dopravy (TEN-T) alebo program EÚ pre výskum a inovácie Horizont Európa.

Nariadenie obsahuje **orientačný zoznam faktorov**, ktoré by mohli členské štáty a Komisia zohľadňovať pri posudzovaní toho, či je pravdepodobné, že by priama zahraničná investícia (PZI) mohla mať vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok. Tieto faktory zahŕňajú vplyv na kritickú infraštruktúru, technológie (vrátane položiek s dvojakým použitím) a vstupy, ktoré sú nevyhnutné pre bezpečnosť a verejný poriadok. Pri takomto posudzovaní sa môže brať do úvahy aj dosah PZI na prístup k citlivým informáciám vrátane osobných údajov alebo na schopnosť takéto informácie kontrolovať, ako aj na slobodu a pluralitu médií.

Členské štáty a Komisia takisto zohľadňujú **kontext a okolnosti** priamej zahraničnej investície, a predovšetkým to, či je zahraničný investor pod priamou alebo nepriamou kontrolou (napríklad prostredníctvom významnej finančnej podpory vrátane dotácií) zo strany vlády tretej krajiny alebo či sa zúčastňuje na štátom riadených projektoch alebo programoch v zahraničí.

Posudzovanie sa vykonáva **od prípadu k prípadu**.

4. Zameriava sa nariadenie na konkrétnu krajinu?

Žiadna konkrétna tretia krajina nie je podľa nariadenia „na čiernej listine“ alebo „v cieľovej skupine“ a žiadna konkrétna tretia krajina nie je ani „na bielej listine“ alebo „vyňatá“ z jeho pôsobnosti. Obavy súvisiace s bezpečnosťou a verejným poriadkom môžu byť potenciálne vyvolané priamou zahraničnou investíciou (PZI) prichádzajúcou z ktorejkoľvek jurisdikcie. Kľúčovou zásadou nariadenia je **nediskriminácia** medzi zahraničnými investormi (z krajín mimo EÚ) a jediným dôvodom preverovania zahraničných investícií sú riziká pre bezpečnosť a verejný poriadok, ktoré sa posudzujú od prípadu k prípadu bez ohľadu na pôvod investora.

Konkrétne sa v nariadení uvádza, že „zahraničný investor“ je „*fyzická osoba z tretej krajiny alebo podnik z tretej krajiny, ktorí plánujú uskutočniť alebo uskutočnili priamu zahraničnú investíciu*“. „Podnik z tretej krajiny“ je vymedzený ako podnik založený alebo inak zriadený podľa právnych predpisov tretej krajiny, t. j. akejkoľvek krajiny mimo EÚ.

Európska
komisia

5. Je EÚ v dôsledku zavedenia rámca EÚ na preverovanie PZI menej otvorená zahraničným investíciám?

Nie. Únia a jej členské štáty majú otvorené investičné prostredie, ktoré je zakotvené v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a je pevnou súčasťou medzinárodných záväzkov Únie a jej členských štátov vo vzťahu k priamym zahraničným investíciám (PZI).

Nariadenie je zamerané na **zistovanie a riešenie potenciálnych hrozieb pre bezpečnosť alebo verejný poriadok**, ktoré môžu byť spôsobené určitými zahraničnými investíciami, bez toho, aby sa tým znižovala otvorenosť EÚ priamym zahraničným investíciám alebo obmedzovali činnosti zahraničných investorov v Únii.

Je úlohou členských štátov a Komisie, aby od prípadu k prípadu posudzovali, či konkrétna investícia ohrozuje bezpečnosť alebo verejný poriadok, a ak áno, aby navrhli **náležitú opatrenia na zmiernenie takýchto rizík**. O zákaze priamej zahraničnej investície by sa malo uvažovať len v prípadoch, keď sa zmiernenie identifikovaných rizík prostredníctvom dôkladne zvážených opatrení na zmiernenie rizík javí ako nemožné.

6. Aký je rozdiel medzi rámcom EÚ a vnútroštátnymi mechanizmami preverovania využívanými členskými štátmi EÚ?

Rámec EÚ **nie je úplne totožný s vnútroštátnym mechanizmom preverovania**. Jeho cieľom je pomôcť identifikovať a riešiť riziká pre bezpečnosť alebo verejný poriadok, ktoré ohrozujú najmenej dva členské štáty alebo Úniu ako celok. Zavádza sa ním mechanizmus spolupráce medzi členskými štátmi a Európskou komisiou. Poskytuje formálny kanál na výmenu informácií s cieľom **zvýšiť informovanosť** o konkrétnych prípadoch, keď priama zahraničná investícia (PZI) môže ohroziť bezpečnosť alebo verejný poriadok viac ako jedného členského štátu, a navrhnúť kroky na riešenie konkrétnych problémov. Jedným z takýchto príkladov môže byť, ak zahraničný investor nadobúda holdingovú spoločnosť s dcérskymi spoločnosťami v niekoľkých členských štátoch, kde je nadobudnutie (nepriamej) kontroly nad týmito dcérskymi spoločnosťami predmetom preverovania na vnútroštátnej úrovni. Ďalším prípadom je, keď sa zamýšľaná PZI týka iba jednej cieľovej spoločnosti, ktorá však predáva tovar a/alebo poskytuje služby v niekoľkých členských štátoch, ktorých bezpečnosť a/alebo verejný poriadok by mohla táto zamýšľaná PZI ohrozovať.

7. Akú úlohu zohralo preverovanie PZI pri riešení pandémie ochorenia COVID-19? Mohlo by sa použiť v inej kríze v oblasti verejného zdravia?

Núdzová situácia spôsobená pandemiou ochorenia COVID-19 odhalila slabé miesta v niektorých hospodárskych oblastiach Únie vrátane odolnosti našich kritických odvetví a schopnosti pružne v nich reagovať na životne dôležité potreby občanov.

V rámci celkovej hospodárskej reakcie na krízu spôsobenú pandémiou ochorenia COVID-19 prijala Komisia v marci 2020 **oznámenie Komisie poskytujúce [usmernenie](#) k nariadeniu o preverovaní priamych zahraničných investícií**². Vzhľadom na krízu verejného zdravia a z nej vyplývajúce tlaky na dodávateľské reťazce a zjavnú hospodársku zraniteľnosť je cieľom tohto usmernenia motivovať členské štáty, aby boli obozretné a chránili spoločnosti a kritické aktíva EÚ, a to najmä v oblastiach, ako sú zdravie, lekárske výskum, biotechnológia a infraštruktúry nevyhnutné pre našu bezpečnosť a verejný poriadok. Mali by to, samozrejme, urobiť tak, aby sa tým nenarušila celková otvorenosť EÚ zahraničným investíciám, ktoré sú naďalej mimoriadne dôležité pre oživenie hospodárstva po tejto kríze. Zásady usmernenia vydaného v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 by mohli byť relevantné ako všeobecné hlavné zásady a mohli by sa uplatňovať v prípade budúcej krízy v oblasti verejného zdravia, ale ak takýto prípad nastane, Komisia ich, samozrejme, prehodnotí v závislosti od okolností.

8. Ako súvisí preverovanie priamych zahraničných investícií so sankciami EÚ voči Rusku a Bielorusku v reakcii na ruskú útočnú vojnu proti Ukrajine?

Od marca 2014 prijala EÚ voči Rusku veľké množstvo reštriktívnych opatrení („sankcie“). Sankcie sú navrhnuté tak, aby oslabili schopnosť Ruska financovať vojnu, vytvorili jasné hospodárske a politické náklady pre tých, ktorí sú v ruskej politickej elite zodpovední za inváziu, a zredukovali jeho hospodársku základňu. EÚ prijala aj ďalšie sankcie voči Bielorusku v súvislosti s materiálnou podporou, ktorú Bielorusko poskytuje Rusku.

V apríli 2022 v reakcii na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine a vzhľadom na sankcie uvalené na Rusko a Bielorusko Komisia prijala **oznámenie Komisie, v ktorom poskytl [usmernenia](#) týkajúce sa priamych zahraničných investícií z Ruska a Bieloruska**³.

Cieľom týchto usmernení je povzbudiť členské štáty k **väčšej ostražitosti voči ruským a bieloruským priamym investíciám v EÚ**, ktoré by sa v rámci platných pravidiel preverovania priamych zahraničných investícií mali systematicky kontrolovať a dôkladne posudzovať. Za súčasných okolností existuje výrazne zvýšené riziko, že priame zahraničné investície ruských a bieloruských investorov môžu predstavovať hrozbu pre bezpečnosť a verejný poriadok. Netýka sa to len investícií osôb alebo subjektov, na ktoré sa sankcie vzťahujú. Osobitnú pozornosť treba venovať hrozbám, ktoré predstavujú investície osôb alebo subjektov, ktoré sú spojené s ruskou alebo bieloruskou vládou, sú nimi kontrolované alebo podliehajú ich vplyvu, pretože tieto vlády majú silnú motiváciu zasahovať do kritických činností v EÚ a využívať na tento účel svoju schopnosť kontrolovať alebo usmerňovať ruských a bieloruských investorov.

² Oznámenie Komisie – Usmernenie pre členské štáty týkajúce sa priamych zahraničných investícií, voľného pohybu kapitálu z tretích krajín a ochrany európskych strategických aktív vzhľadom na očakávané začatie uplatňovania nariadenia (EÚ) 2019/452 (nariadenie o preverovaní PZI) (2020/C 99 I/01).

³ Oznámenie Komisie – Usmernenia pre členské štáty týkajúce sa priamych zahraničných investícií z Ruska a Bieloruska s ohľadom na vojenskú agresiu voči Ukrajine a reštriktívne opatrenia stanovené v nedávnych nariadeniach Rady o sankciách (2022/C 151 I/01).

II) ROZSAH PÔSOBNOSTI NARIADENIA

9. Na aký druh zahraničných investícií sa uplatňuje mechanizmus spolupráce?

Spolupráca pri preverovaní PZI medzi členskými štátmi a Komisiou sa vzťahuje na **akúkoľvek priamu zahraničnú investíciu (PZI)**. Podľa vymedzenia v nariadení a potvrdenia Súdneho dvora⁴ to môže byť akákoľvek investícia zo strany zahraničného investora, ktorá vedie k vytvoreniu alebo udržaniu trvácnych a priamych väzieb medzi zahraničným investorom a cieľovou spoločnosťou s cieľom vykonávať hospodársku činnosť v členskom štáte, vrátane investícií, ktoré umožňujú účinnú účasť na riadení alebo kontrole spoločnosti, ktorá vykonáva hospodársku činnosť. Zahraničný investor je fyzická osoba z tretej krajiny alebo podnik z tretej krajiny, ktorí plánujú zrealizovať alebo zrealizovali priamu zahraničnú investíciu.

Portfóliové investície nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a toto nariadenie ani nestanovuje kvantitatívne kritériá na vymedzenie hranice medzi portfóliovou investíciou⁵ a PZI.

Priame zahraničné investície môžu mať dve rôzne formy: investície na zelenej lúke alebo fúzie a akvizície. Medzinárodná **investícia na zelenej lúke** zvyčajne zahŕňa založenie novej spoločnosti alebo zriadenie určitých zariadení v zahraničí, kým medzinárodná **fúzia alebo akvizícia** predstavuje prevod vlastníctva už existujúcich aktív súvisiacich s určitou hospodárskou činnosťou na zahraničného majiteľa. Podobne ako v prípade fúzií a akvizícií musia členské štáty oznamovať mechanizmu spolupráce aj investície na zelenej lúke, ktoré preverujú, pokiaľ ich zahrnuli do svojich vnútroštátnych právnych predpisov o preverovaní.

10. Uplatňuje sa mechanizmus spolupráce na transakcie zamerané na vnútornú reštrukturalizáciu v skupinách podnikov pôsobiacich vo viacerých krajinách?

Podnikové transakcie, v ktorých sú zahraničný investor aj investičný cieľ v EÚ vo vlastníctve alebo pod kontrolou tej istej zahraničnej spoločnosti, ktorá nezvyšuje svoj podiel vlastníctva v investičnom ciele v EÚ, sa v **zásade nemôžu považovať za transakcie patriace do rozsahu pôsobnosti nariadenia o preverovaní PZI a v rámci mechanizmu spolupráce ich nie je potrebné oznamovať**. Takéto transakcie sa môžu vyskytnúť vtedy, keď spoločnosť prechádza vnútornou reštrukturalizáciou; napríklad: holdingová spoločnosť predá svoju účasť v cieľovom podniku jednej zo svojich dcérskych spoločností alebo holdingová spoločnosť oddelí časť svojho podnikania a vytvorí novú dcérsku spoločnosť, ktorá bude patriť do tej istej skupiny.

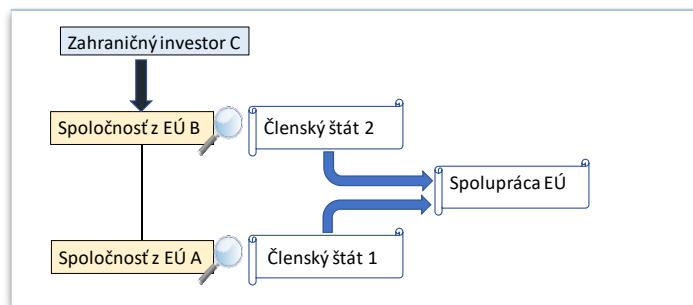
⁴ Pozri najmä rozsudok z 13. júla 2023, Xella Magyarország Építőanyagipari Kft./Innovációs és Technológiai Miniszter, spojená vec C-106/22, ECLI:EU:C:2023:568.

⁵ Súdny dvor opísal „portfóliové investície“ ako „nadobúdanie cenných papierov na kapitálovom trhu s jediným úmyslom uskutočniť finančné investície bez úmyslu získať vplyv a kontrolu nad riadením podniku“. Pozri rozsudok z 28. septembra 2006, Komisia/Holandské kráľovstvo, spojené veci C-282/04 a C-283/04, ECLI:EU:C:2006:608, bod 19.

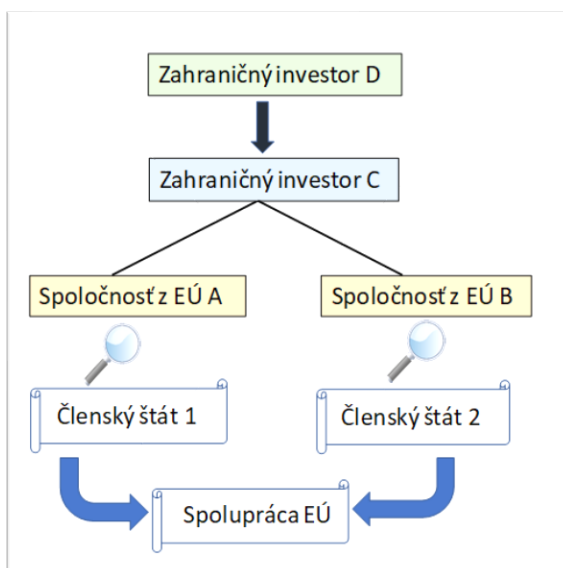
11. Uplatňuje sa mechanizmus spolupráce na investície, v ktorých je zmena vlastníctva alebo kontroly nepriama?

Na investície, v ktorých sa mení vlastníctvo cieľovej spoločnosti alebo kontrola nad cieľovou spoločnosťou v dôsledku zmeny vlastníctva jej kontrolujúceho subjektu alebo zmeny kontroly nad jej kontrolujúcim subjektom, sa nariadenie vzťahuje. Mechanizmus spolupráce by sa uplatňoval napríklad na nasledujúce dve hypotetické transakcie:

1. Spoločnosť A má sídlo v členskom štáte 1 a je pod kontrolou spoločnosti B v členskom štáte 2. Investor C (so sídlom v tretej krajine 3) nadobúda úplnú (alebo čiastočnú) kontrolu nad spoločnosťou B: obidva členské štáty, 1 aj 2, by museli túto transakciu oznámiť mechanizmu spolupráce za predpokladu, že podlieha preverovaniu na vnútroštátnej úrovni v členských štátoch 1 a 2;

2. Spoločnosť A má sídlo v členskom štáte 1 a spoločnosť B má sídlo v členskom štáte 2 a obidve sú pod kontrolou investora C, ktorý má sídlo v tretej krajine 3. Investor D, so sídlom v tej istej tretej krajine 3, nadobúda úplnú (alebo čiastočnú) kontrolu nad investorom C: obidva členské štáty, 1 aj 2, by museli túto transakciu oznámiť mechanizmu spolupráce za predpokladu, že podlieha preverovaniu na vnútroštátnej úrovni v členských štátoch 1 a 2;

Táto transakcia patrí do rozsahu pôsobnosti mechanizmu spolupráce, ak má zahraničný investor právomoc účinne sa zúčastňovať na riadení alebo kontrolovaní cieľového podniku, a to aj v prípade, že zahraničný investor (t. j. rozhodný kontrolujúci subjekt) nezamýšľa vykonávať takúto právomoc.

Keď členský štát 1 a členský štát 2 oznámia transakciu mechanizmu spolupráce, ostatné členské štáty vykonávajú analýzu zameranú na činnosť spoločností A a B z EÚ v ich vlastných krajinách, ako aj vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok na ich území. Pri tejto príležitosti okrem toho overia, či na ich území nie sú prítomné spoločnosti patriace do tej istej skupiny podnikov ako spoločnosti A a B so sídlom v EÚ a či v rámci mechanizmov preverovania nie je potrebné vykonať ďalšie kroky. V prípade, že súčasťou širšej transakcie sú ďalšie spoločnosti mimo EÚ, ktoré patria do tej istej skupiny podnikov ako spoločnosti A a B so sídlom v EÚ, Komisia sa bude pri posudzovaní zameriavať iba na spoločnosti A a B so sídlom v EÚ.

12. Uplatňuje sa mechanizmus spolupráce na transakcie týkajúce sa nákupu akcií súčasného zahraničného akcionára v spoločnosti so sídlom v EÚ ďalším zahraničným investorom?

Na prípady, ktoré sa týkajú prevodu vlastníctva spoločnosti so sídlom v EÚ alebo kontroly nad touto spoločnosťou z jedného zahraničného investora na druhého, sa toto nariadenie vzťahuje.

13. Na základe čoho sa podľa právnych predpisov EÚ investícia považuje za „zahraničnú“?

Prípady, keď investícia do cieľového podniku v EÚ zahŕňa priameho investora alebo priamych investorov **so sídlom mimo Únie**, patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Naopak, prípady, ktoré zahŕňajú iba investície subjektov so sídlom v Únii, nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

To neznamená, že na takéto transakcie sa nemôžu vzťahovať vnútroštátne právne predpisy členských štátov o preverovaní, pokiaľ je to v súlade s ustanoveniami Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúcimi sa práva usadiť sa a voľného pohybu kapitálu [článok 52 a článok 65 ods. 1 písm. b)], ktoré umožňujú členským štátom zachovať určité opatrenia z dôvodu verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti.

To, že je subjekt zriadený v EÚ, teda je spoločnosťou so sídlom v EÚ, sa určuje v zmysle článku 54 ZFEÚ podľa miesta sídla podniku a právneho poriadku, v ktorom bola spoločnosť založená, a nie podľa národnosti jej akcionárov. Zo žiadneho ustanovenia právnych predpisov EÚ nevyplýva, že pôvod akcionárov (či už sú to fyzické, alebo právnické osoby) spoločností so sídlom v EÚ ovplyvňuje právo týchto spoločností opierať sa o základné slobody ustanovené právnymi predpismi EÚ⁶.

Existuje jedna výnimka z tohto pravidla. Investície zo strany **subjektov so sídlom v EÚ** však môžu patriť do rozsahu pôsobnosti nariadenia, keď sa na ne vzťahuje **ustanovenie proti obchádzaniu**.

Pojem „obchádzanie“ nie je v nariadení vymedzený; v odôvodnení 10 sa však uvádza, že opatrenia proti obchádzaniu „by sa mali vzťahovať na investície pochádzajúce z Únie, realizované prostredníctvom umelých dohôd, ktoré neodrážajú hospodársku realitu a obchádzajú mechanizmy preverovania a rozhodnutia o preverení, keď je investor v konečnom

⁶ Pozri rozsudok z 1. apríla 2014, *Felixstowe Dock and Railway Company Ltd a i./The Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs*, C-80/12, ECLI:EU:C:2014:200, bod 40.

dôsledku vo vlastníctve alebo pod kontrolou fyzickej osoby alebo podniku z tretej krajiny“. Bolo by teda vhodné zistiť, či sú súčasťou **systému obchádzania** vytvoreného s objektívnym cieľom vyhnúť sa uplatňovaniu nariadenia. Niektorí zahraniční investori napríklad uvádzajú, že priamy investor je európska holdingová spoločnosť, ktorú založili na účely navrhovanej transakcie. Preto aj keď nie sú k dispozícii dôkazy o subjektívnom úmysle obísť nariadenie, **chýbajúca hospodárska činnosť** spoločnosti investora a **objektívna možnosť obísť v dohodách pravidlá** ustanovené v tomto nariadení sú postačujúce na vytvorenie predpokladu, že daná dohoda je umelá.

Najčastejším príkladom obchádzania v zmysle odôvodnenia 10 je prípad, keď sa zahraničná investícia do Únie realizuje prostredníctvom čisto „**fiktívnej/schránkovej firmy**“ so sídlom v EÚ, ktorá ani priamo, ani nepriamo nevyvíja skutočnú hospodársku činnosť, ale slúži výlučne ako právny nástroj na realizáciu investície. Absenciu hospodárskej činnosti nemožno predpokladať, ale mala by sa preukázať celkovým posúdením všetkých relevantných skutočností na základe čo najväčšieho množstva konkrétnych dôkazov. Treba vziať do úvahy faktory, ako sú obrat spoločnosti so sídlom v EÚ, počet zamestnancov, klienti, fyzické kancelárie a načasovanie jej vzniku.

Existencia obchádzania sa preto musí preukázať od prípadu k prípadu s ohľadom na špecifické okolnosti každého z nich a na základe relevantných dôkazov.

A napokon v prípade investícií fyzických osôb patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia aj prípady, keď investíciu uskutočňuje jedna alebo viac **fyzických osôb, ktoré nie sú občanmi Únie**. Nariadenie sa teda vzťahuje aj na prípady, keď má investor dlhodobý pobyt v členskom štáte, ale nie je jeho štátnym príslušníkom.

14. Ako nariadenie definuje „bezpečnosť“ a „verejný poriadok“?

Termíny „bezpečnosť“ a „verejný poriadok“ **nie sú v tomto nariadení definované**. V článku 4 tohto nariadenia sa však uvádzajú faktory, ktoré sa môžu zohľadniť pri určovaní toho, či PZI môže mať vplyv na bezpečnosť a verejný poriadok. Medzi tieto faktory patria **prípadné účinky PZI** na kritickú infraštruktúru, kritické technológie, dodávky kritických vstupov, prístup k citlivým informáciám a slobodu a pluralitu médií. Pre takéto posudzovanie sú relevantné aj **aspekty týkajúce sa investora**, napríklad či je zahraničný investor pod kontrolou vlády.

Výklad pojmov bezpečnosti a verejného poriadku by mal byť v súlade s príslušnými **medzinárodnými záväzkami** EÚ v zmysle Všeobecnej dohody o obchode so službami (GATS) a iných dohôd EÚ o obchode a investíciách uzatvorených s tretími krajinami, ako aj s ustanoveniami ZFEÚ o pohybe kapitálu z tretích krajín.

Článok XIV bis ods. 1 písm. b) Všeobecnej dohody o obchode so službami umožňuje členom WTO prijať opatrenia, ktoré považujú za potrebné na **ochranu svojich základných záujmov bezpečnosti**, v jednej alebo vo viacerých z nasledujúcich troch situácií: i) keď sa týkajú dodávky služieb, ktorá sa vykonáva priamo alebo nepriamo na účely zásobovania ozbrojených síl; ii) keď sa týkajú štiepných a termonukleárných materiálov alebo materiálov, ktoré slúžia na ich výrobu, a iii) keď sa prijímajú v čase vojny alebo inej krízy medzinárodných vzťahov.

Článok XIV písm. a) Všeobecnej dohody o obchode so službami umožňuje členom WTO prijať **opatrenia potrebné na ochranu verejného poriadku**. Túto výnimku možno uplatniť, len „ak existuje skutočné a dostatočne vážne ohrozenie jedného zo základných záujmov spoločnosti“.

Európska
komisia

15. Ako Komisia stanovuje, čo je kritická infraštruktúra, kritické technológie alebo kritické vstupy na účely vytvorenia rámca EÚ na preverovanie PZI?

Článok 4 tohto nariadenia obsahuje **orientačný zoznam faktorov**, ktoré môžu členské štáty a Komisia zohľadňovať pri určovaní toho, či priama zahraničná investícia (PZI) môže mať vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok. Týmito faktormi sú napríklad účinky na **kritickú infraštruktúru, kritické technológie a kritické vstupy**, ktoré sú nevyhnutné pre bezpečnosť alebo zachovanie verejného poriadku. Pri posudzovaní toho, či priama zahraničná investícia môže mať vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok, sa môže brať do úvahy aj vplyv PZI na prístup k **citlivým informáciám** vrátane osobných údajov alebo na schopnosť takéto informácie kontrolovať, ako aj na slobodu a pluralitu **médií**.

Pokiaľ ide najmä o kritickú infraštruktúru, podľa platných právnych predpisov EÚ (smernica o odolnosti kritických subjektov⁷) je kritická infraštruktúra vymedzená ako „*aktívum, zariadenie, vybavenie, sieť alebo systém, alebo časť aktíva, zariadenia, vybavenia, siete alebo systému, ktoré sú potrebné na poskytovanie základnej služby*“. Podľa článku 6 smernice CER musia členské štáty do 17. júla 2026 identifikovať svoje kritické subjekty, t. j. kritickú infraštruktúru, a to na základe vnútroštátneho posúdenia rizika a uplatnenia kritérií stanovených v smernici CER. Pri posudzovaní by sa mala zohľadniť identifikácia cieľového podniku v EÚ ako kritického subjektu do tej miery, v akom sa rozsah pôsobnosti nariadenia prekrýva so smernicou CER.

Kritická infraštruktúra alebo technológia na vnútornom trhu jedného členského štátu môže byť takisto kritická pre susedné krajiny a niekedy aj pre celú Úniu. Investície v strategických sektoroch môžu mať vplyv aj na **projekty financované z fondov Únie**, ako sú navigačný systém Galileo, transeurópske siete alebo program EÚ pre výskum a inovácie Horizont Európa. Zoznam projektov a programov v záujme Únie tvorí prílohu k nariadeniu. Komisia ho v prípade potreby aktualizuje prostredníctvom delegovaného nariadenia.

Pri posudzovaní toho, či priama zahraničná investícia môže mať vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok, majú členské štáty a Komisia takisto možnosť zohľadniť **aspekty súvisiace so zahraničným investorom**, a predovšetkým, či je zahraničný investor pod priamou alebo nepriamou kontrolou, napríklad prostredníctvom významnej finančnej podpory vrátane dotácií, zo strany vlády tretej krajiny alebo sa zúčastňuje na štátom riadených projektoch alebo programoch v zahraničí. Okrem toho môžu členské štáty zohľadniť, či sa investor zapája do činností ovplyvňujúcich bezpečnosť alebo verejný poriadok, prípadne či hrozí vážne riziko, že sa investor zúčastňuje na nezákonnej alebo trestnej činnosti.

Posudzovanie sa vykonáva **od prípadu k prípadu**.

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES („smernica CER“).

16. Povoľuje nariadenie preverovanie priamych zahraničných investícií z hospodárskych dôvodov?

Rámec EÚ **nepovoľuje** preverovanie priamych zahraničných investícií na základe iných záujmov, ako sú bezpečnosť a verejný poriadok.

17. Aké sektory pokrýva toto nariadenie?

Toto nariadenie **sa vzťahuje na priame zahraničné investície (PZI) v akomkoľvek sektore**. Obsahuje orientačný zoznam faktorov, ktoré by mohli členské štáty a Komisia zohľadňovať pri posudzovaní toho, či priama zahraničná investícia môže mať vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok, napríklad jej potenciálny vplyv na kritickú infraštruktúru, technológie a vstupy.

V nariadení sa uvádza, že kritická infraštruktúra zahŕňa energetiku, dopravu, vodu, zdravotníctvo, komunikácie, médiá, spracúvanie alebo uchovávanie údajov, letecký a kozmický priemysel, obranu, volebnú alebo finančnú infraštruktúru.

Medzi kritické technológie patrí umelá inteligencia, robotika, polovodiče, kybernetická bezpečnosť, letecký a kozmický priemysel, obrana, uskladňovanie energie, kvantové a jadrové technológie, ako aj nano- a biotechnológie.

Dodávky kritických vstupov zahŕňajú energiu, suroviny a potraviny.

Bez ohľadu na sektorovú činnosť investora alebo cieľového podniku sa môže zohľadniť aj prístup k citlivým informáciám vrátane osobných údajov alebo schopnosť takéto informácie kontrolovať, ako aj na sloboda a pluralita médií.

18. Uplatňuje sa toto nariadenie v kontexte verejného obstarávania alebo privatizácie?

Účelom tohto nariadenia je zistiť a riešiť potenciálne hrozby pre bezpečnosť alebo verejný poriadok vyplývajúce z priamych zahraničných investícií (PZI).

Keď transakcia vedie k vytvoreniu trvácnych a priamych väzieb medzi zahraničným investorom a podnikom v EÚ, ktorému je kapitál poskytnutý na účely vykonávania hospodárskej činnosti v EÚ, takáto investícia patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia. Napríklad verejná súťaž udeľujúca koncesiu na výstavbu a prevádzku kritickej infraštruktúry by mohla zahŕňať PZI, a teda by patrila do rozsahu pôsobnosti nariadenia. Takisto likvidácia štátnych aktív, napríklad prostredníctvom privatizácie, môže predstavovať PZI, keď investícia umožňuje zahraničnému investorovi účinne sa zúčastňovať na riadení alebo kontrole sprivatizovanej spoločnosti (alebo podniku) vykonávajúcej hospodársku činnosť. Nadobudnutie zariadenia alebo služieb od zahraničných dodávateľov nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia, pokiaľ na základe tejto transakcie nevzniká účasť na riadení alebo kontrole spoločnosti so sídlom v EÚ⁸.

⁸ Napríklad, ak zahraničný dodávateľ musí v príslušnom členskom štáte vytvoriť právnickú osobu, ktorá sa bude podieľať na dodávke, montáži, výrobe alebo údržbe zariadení alebo poskytovaní služieb.

To, či konkrétne verejné obstarávanie alebo koncesia patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia, by sa malo posudzovať od prípadu k prípadu ešte pred verejnou súťažou. Vzhľadom na uvedené skutočnosti útvary Komisie zastávajú názor, že príslušné orgány členských štátov, v ktorých verejná súťaž prebieha, by takisto mali skontrolovať, či súčasťou zadávanej zákazky nie je PZI, ktorú je potrebné preveriť z dôvodu bezpečnosti a/alebo verejného poriadku. Útvary Komisie takisto odporúčajú, aby sa v oznámení o verejnej súťaži a/alebo súťažných podkladoch na začiatku uvádzalo, že na danú verejnú súťaž alebo zadávanie zákazky sa vzťahuje nariadenie o preverovaní PZI alebo sa toto nariadenie uplatňuje na predmetnú investíciu. Platí to rovnako pre všetky členské štáty, či už majú mechanizmus preverovania, alebo nie.

III) MECHANIZMY PREVEROVANIA ZAVEDENÉ ČLENSKÝMI ŠTÁTMI

19. Ktoré členské štáty majú dnes zavedený mechanizmus preverovania investícií? Kde sa môžem informovať o mechanizmoch preverovania členských štátov?

Komisia [zverejňuje zoznam mechanizmov preverovania](#) oznámených členskými štátmi⁹. Tento zoznam informuje o členských štátoch, ktoré majú zavedený mechanizmus preverovania investícií, na základe oznámení členských štátov. Obsahuje aj odkazy na ďalšie informácie o vnútroštátnych orgánoch pre preverovanie priamych zahraničných investícií a príslušné kontakty. Okrem toho výročná správa Komisie o preverovaní priamych zahraničných investícií do Únie obsahujú kapitulu o legislatívnom vývoji v členských štátoch (ďalšie informácie o výročných správach sú uvedené v otázke 37).

20. Vyžaduje nariadenie, aby členské štáty zaviedli mechanizmy preverovania na vnútroštátnej úrovni?

Nie. V nariadení sa potvrdzuje, že rozhodnutie o tom, či zaviesť vnútroštátny mechanizmus preverovania a navrhnúť jeho rozsah pôsobnosti a postup, alebo ak je už mechanizmus preverovania zavedený, či preveriť konkrétnu priamu zahraničnú investíciu, **zostáva vo výlučnej zodpovednosti členského štátu**, v ktorom sa investícia plánuje alebo sa uskutočnila.

Prijatie nariadenia vyvolalo konštruktívnu diskusiu o preverovaní investícií v Európe a **niekoľko členských štátov svoje mechanizmy preverovania reformuje alebo prijíma nové**.

Komisia vo svojom usmernení z marca 2020 k nariadeniu o preverovaní priamych zahraničných investícií (pozri aj otázku 7) vyzvala na zavedenie plnohodnotných mechanizmov preverovania tie členské štáty, ktoré v súčasnosti nemajú zavedený mechanizmus preverovania alebo ktorých mechanizmy preverovania nepokrývajú všetky relevantné transakcie. Preto hoci v tejto súvislosti neexistuje žiadna zákonná povinnosť, všetky členské štáty sa vyzývajú

⁹ Členské štáty musia oznámiť Komisii akýkoľvek novoprijatý mechanizmus preverovania alebo akúkoľvek zmenu existujúceho mechanizmu preverovania do 30 dní od nadobudnutia ich účinnosti.

k zavedeniu plnohodnotného mechanizmu preverovania. Túto výzvu Komisia zopakovala v nasledujúcich oznámeniach, najmä v usmerneniach týkajúcich sa priamych zahraničných investícií z Ruska a Bieloruska (pozri aj otázku 8).

21. Nahrádza mechanizmus EÚ mechanizmy preverovania, ktoré uplatňujú členské štáty EÚ?

Nie. Nariadením sa **doplňajú mechanizmy preverovania zavedené členskými štátmi a posilňuje sa ich účinnosť**. Je navrhnuté s cieľom pomôcť členským štátom a Komisii spoločne posúdiť potenciálne cezhraničné riziká pre bezpečnosť a verejný poriadok vyplývajúce z priamej zahraničnej investície. Nezáleží pritom, či daný členský štát má zavedený mechanizmus preverovania alebo nie. Ak sú vnútroštátne mechanizmy preverovania zavedené, nenahrádza ich. Konečné rozhodnutie o tom, či sa investícia na danom území schváli (alebo nie) a za akých podmienok, je na členských štátoch.

22. Uplatňuje sa toto nariadenie na všetky členské štáty EÚ alebo len na tie, ktoré majú zavedený mechanizmus preverovania na vnútroštátnej úrovni?

Toto nariadenie **sa uplatňuje na všetky členské štáty EÚ** bez ohľadu na to, či majú mechanizmus preverovania alebo nie.

Spolupráca medzi Komisiou a členskými štátmi sa mierne líši v závislosti od toho, či priama zahraničná investícia (PZI) podlieha preverovaniu na vnútroštátnej úrovni alebo nie. Ak je **PZI preverovaná na vnútroštátnej úrovni**, členský štát je **povinný oznámiť** túto transakciu Komisii a ostatným členským štátom a poskytnúť o nej informácie. Ak sa iný členský štát domnieva, že táto transakcia môže mať vplyv na jeho bezpečnosť alebo verejný poriadok, môže vyjadriť pripomienku. Ak sa Komisia domnieva, že táto transakcia môže mať vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok viac ako jedného členského štátu, môže vydať stanovisko. Pripomienky členských štátov a stanovisko Komisie sú adresované členskému štátu, v ktorom sa investícia plánuje alebo sa uskutočnila.

Pripomienky a stanoviská sa neposkytujú ostatným členským štátom okrem prípadov, keď sa stanovisko týka PZI, ktorá môže mať vplyv na projekty alebo programy v záujme Únie z hľadiska bezpečnosti alebo verejného poriadku. Na celú komunikáciu v rámci mechanizmu spolupráce sa vzťahujú prísne pravidlá zachovávania dôvernosti.

Pripomienky môžu predkladať aj členské štáty a Komisia môže vydávať stanoviská k PZI, ktoré **podliehajú preverovaniu**. Môže sa to týkať členských štátov bez mechanizmu preverovania, prípadne investícií, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti vnútroštátneho mechanizmu prijímajúceho členského štátu. Rovnako to môže byť aj v prípade členského štátu, ktorý sa rozhodne nepreveriť určitú investíciu. Vtedy sa od daného členského štátu v prípade otázok prijatých od ostatných členských štátov alebo Komisie vyžaduje, aby prostredníctvom bezpečného kanálu bezodkladne poskytol aspoň minimálne množstvo informácií.

Európska
komisia

23. Kto po procese preverovania vydá konečné rozhodnutie o tom, či sa konkrétna PZI uskutoční alebo nie?

Konečné rozhodnutie o tom, či sa preverovaná priama zahraničná investícia (PZI) schváli, **sa ponecháva na členskom štáte**, v ktorom sa má investícia uskutočniť. Hoci môžu ostatné členské štáty alebo Komisia vyjadriť obavy, nemôžu predmetnú investíciu zablokovať ani zrušiť. Keď členský štát dostane pripomienku od iného členského štátu alebo stanovisko od Komisie, mal by túto pripomienku alebo stanovisko náležite zohľadniť. Môže tak urobiť podľa potreby formou opatrení, ktoré má k dispozícii v rámci svojho vnútroštátneho práva, alebo pri tvorbe svojich širších politík v súlade s povinnosťou lojálnej spolupráce s ostatnými členskými štátmi a Komisiou.

24. Môže Komisia alebo ostatné členské štáty zakázať transakciu alebo zrušiť investíciu, ktorá sa už v určitom členskom štáte uskutočnila?

Nie. Konečné rozhodnutie o tom, či sa priama zahraničná investícia schváli, sa ponecháva na členskom štáte, v ktorom sa má investícia uskutočniť. Hoci môžu členské štáty alebo Komisia vyjadriť obavy, nemôžu predmetnú investíciu zablokovať ani zrušiť. To, či je možné takéto opatrenie zo strany prijímajúceho členského štátu v súvislosti s už dokončenou investíciou, bude predmetom vnútroštátnych pravidiel preverovania.

25. Aké kritériá sa stanovujú v nariadení pre mechanizmy preverovania zavedené v členských štátoch?

S cieľom umožniť podnikom, Komisii a ostatným členským štátom porozumieť, ako bude členský štát, v ktorom sa plánuje investícia, pravdepodobne PZI preverovať, sa v tomto nariadení uvádza niekoľko prvkov, ktoré by mali mechanizmy preverovania členských štátov obsahovať. Tieto mechanizmy by mali obsahovať aspoň časové rámce preverovania a možnosť pre zahraničných investorov podať opravné prostriedky proti rozhodnutiam o preverení (v nariadení sa neuvádza typ opravného prostriedku, ktorý musí byť k dispozícii, t. j. súdny alebo správny). Pravidlá a postupy týkajúce sa mechanizmov preverovania by mali byť transparentné a nemali by viesť k diskriminácii medzi tretími krajinami. Okrem toho by mali byť chránené dôverné, ako aj citlivé obchodné informácie.

Európska
komisia

IV) FUNGOVANIE MECHANIZMU SPOLUPRÁČE

26. Je pre členské štáty účasť na mechanizme spolupráce povinná alebo dobrovoľná?

Spolupráca je **povinná** do tej miery, že členské štáty musia **oznámiť** Komisii a ostatným členským štátom akúkoľvek priamu zahraničnú investíciu (PZI) na svojom území, ktorá **sa preveruje**, a **prostredníctvom bezpečných kanálov musia poskytnúť potrebné informácie**. Vzťahuje sa to takisto na PZI, ktoré podliehajú formálnemu posúdeniu alebo prešetrovaniu v rámci mechanizmu všeobecného preverovania alebo mechanizmu odvetvového preverovania členského štátu. Členské štáty však nemusia oznamovať Komisii a ostatným členským štátom žiadne PZI, ktoré sú len predmetom neformálneho posúdenia alebo vyšetrovania, ako napríklad v prípade, keď členský štát vykoná predbežné posúdenie PZI v rámci svojho vnútroštátneho mechanizmu preverovania.

Keď sa členský štát alebo Komisia domnieva, že PZI, ktorá sa v konkrétnom členskom štáte **nepreveruje**, môže mať vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok, prípadne na projekty alebo programy v záujme Únie, môže si od členského štátu, v ktorom sa investícia plánuje alebo sa uskutočnila, vyžiadať ďalšie informácie. Tento členský štát musí **poskytnúť** Komisii a žiadajúcemu členskému štátu **minimálne množstvo informácií**, a to bezodkladne a prostredníctvom bezpečných kanálov.

27. Z akých dôvodov môže Komisia prijať stanovisko v súvislosti s PZI, ktorá sa nepreveruje?

Komisia môže vydať stanovisko v súvislosti s priamou zahraničnou investíciou, ktorá sa nepreveruje, ak sa domnieva, že táto **investícia môže mať vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok viac ako jedného členského štátu alebo na projekty alebo programy v záujme Únie**. Komisia môže vydať stanovisko aj vtedy, keď má relevantné informácie týkajúce sa tejto investície. Môže sa to týkať členských štátov bez mechanizmu preverovania, prípadne investícií, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti vnútroštátneho mechanizmu prijímajúceho členského štátu. Rovnako to môže byť aj v prípade členského štátu, ktorý sa rozhodne nepreveriť určitú investíciu.

Keď Komisia zvažuje vydanie stanoviska v súvislosti s PZI, ktorá sa nepreveruje, môže si od členského štátu, v ktorom sa investícia plánuje alebo sa uskutočnila, vyžiadať určité informácie. Členský štát je povinný prostredníctvom bezpečných kanálov tieto informácie bezodkladne poskytnúť.

28. Ako dlho trvá postup v rámci mechanizmu spolupráce?

Trvanie postupu v rámci mechanizmu spolupráce **závisí od toho, či členské štáty alebo Komisia majú v úmysle poskytnúť pripomienky alebo stanovisko** k oznámenej investícii.

Podľa článku 6 ods. 6 nariadenia o preverovaní PZI majú členské štáty a Komisia **15 kalendárnych dní** od doručenia oznámenia na to, **aby informovali** preverujúci členský štát o **svojom zámere predložiť pripomienky alebo stanovisko**. Ak sa v tejto lehote (15 kalendárnych dní) takýto zámer neoznámí, postup v rámci mechanizmu spolupráce sa považuje za ukončený.

Európska
komisia

Ak sa zámer predložiť pripomienky alebo stanovisko predloží **bez žiadosti o dodatočné informácie**, samotné pripomienky alebo stanovisko sa musia predložiť najneskôr do **35 kalendárnych dní** od doručenia oznámenia (pozri článok 7 nariadenia).

Ak sa zámer predložiť pripomienky alebo stanovisko predkladá **spolu so žiadosťou o dodatočné informácie**, podľa článku 6 ods. 6 poslednej vety je lehota na predloženie pripomienok alebo stanoviska **20 kalendárnych dní od doručenia požadovaných informácií**. V dôsledku toho celkové trvanie postupu v rámci mechanizmu spolupráce v tomto prípade do značnej miery závisí od toho, ako rýchlo poskytne preverujúci členský štát dodatočné informácie.

Hoci vnútroštátne mechanizmy preverovania umožňujú členským štátom zohľadniť pripomienky iných členských štátov a stanoviská Komisie (pozri aj otázku 30), v nariadení sa nepredpokladá pozastavenie vnútroštátnych lehôt počas postupu v rámci mechanizmu spolupráce. Vnútroštátny postup preverujúceho členského štátu a posudzovanie konkrétnej investície preto môže pokračovať, kým ostatné členské štáty a Komisia preskúmavajú oznámenie týkajúce sa danej investície.

29. Uplatňuje sa mechanizmus spolupráce na investície, ktoré sa už uskutočnili?

Áno. Hoci členské štáty zvyčajne vykonávajú preverovanie pred uskutočnením transakcie PZI, mechanizmus spolupráce sa môže aktivovať v lehote **do 15 mesiacov** po uskutočnení investície, ak sa investícia nepreveruje na vnútroštátnej úrovni. Takýto prípad môže nastať, ak členský štát nemá zavedený mechanizmus preverovania alebo ak členský štát mechanizmus preverovania má, ale strany nepredložili konkrétnu transakciu PZI na overovanie *ex ante*.

Okrem toho, ak členský štát začne formálne preverovanie PZI, na túto investíciu sa vzťahuje mechanizmus spolupráce bez ohľadu na to, či sa ešte len plánuje alebo sa už uskutočnila (väčšina mechanizmov sa však zakladá na oznámení *ex ante* zo strany investora).

30. Aké sú povinnosti členského štátu, ktorý dostane pripomienky od ostatných členských štátov alebo stanovisko Komisie?

Všetky členské štáty sú viazané povinnosťou lojálnej spolupráce. V rámci mechanizmu spolupráce musí členský štát pripomienky od ostatných členských štátov a stanovisko Komisie **„náležite zohľadniť“** a podľa potreby zvážiť opatrenia, ktoré má k dispozícii v rámci svojho vnútroštátneho práva alebo pri tvorbe svojich širších politík. To znamená, že prijímajúci členský štát musí posúdiť prijaté pripomienky a/alebo stanovisko Komisie predtým, ako prijme rozhodnutie o priamej zahraničnej investícii (PZI).

Pokiaľ ide o projekty alebo programy v záujme Únie, na ktoré majú PZI vplyv, musí členský štát, v ktorom sa PZI plánuje alebo sa uskutočnila, **„v čo najväčšej miere“** zohľadniť stanoviská Komisie. To znamená, že členské štáty musia štandardne dané stanovisko zohľadniť, v opačnom prípade musia poskytnúť vysvetlenie.

31. Čo sú projekty a programy v záujme Únie?

Zoznam projektov a programov v záujme Únie je uverejnený ako [príloha k tomuto nariadeniu](#). Zoznam bol aktualizovaný v roku 2020 pred začatím plného uplatňovania nariadenia a opätovne bol [aktualizovaný](#) v roku 2021.

Európska
komisia

Projekty a programy v záujme Únie **sú do veľkej miery financované z EÚ alebo sa na ne vzťahujú právne predpisy Únie týkajúce sa kritickej infraštruktúry, kritických technológií či bezpečnosti dodávky kritických vstupov**. Slúžia Únii ako celku a sú významným prínosom k jej hospodárskemu rastu, vytváraniu pracovných miest a ku konkurencieschopnosti. Ide napríklad o systém Galileo, transeurópske siete v oblasti energetiky, dopravy a telekomunikácií, ale aj program Horizont Európa a Program rozvoja európskeho obranného priemyslu.

Komisia zoznam aktualizuje prostredníctvom delegovaných nariadení. V roku 2025 bude pravdepodobne prijaté ďalšie delegované nariadenie, v ktorom sa zohľadní vývoj od poslednej aktualizácie.

32. Zverejňuje sa stanovisko Komisie alebo pripomienky ostatných členských štátov?

Na mechanizmus spolupráce sa **vzťahujú prísne pravidlá zachovávaní dôvernosti**, pretože sa týka bezpečnosti alebo verejného poriadku jedného alebo viacerých členských štátov, prípadne fungovania projektu alebo programu EÚ, ktorý má význam pre bezpečnosť EÚ ako celku. Preverovanie, ktoré vykonávajú členské štáty, je dôverné a rovnaké pravidlá platia aj pre mechanizmus spolupráce. Nedostatočná dôvernosť by sťažila výmenu citlivých informácií, ktoré sú nevyhnutné pre zmysuplnú spoluprácu.

Komisia preto nezverejňuje žiadne informácie týkajúce sa jednotlivých transakcií PZI, preverovania akýchkoľvek transakcií PZI ani žiadneho stanoviska vydaného k akejkoľvek transakcii PZI. Zverejňuje však výročnú správu o vykonávaní nariadenia založenú napr. na výročných správach, ktoré predložili členské štáty Komisii. Výročné správy možno nájsť [tu](#).

V) VZŤAHY SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI/PODNIKMI

33. Ako toto nariadenie zabezpečuje ochranu dôverných informácií?

V tomto nariadení sa ukladá členským štátom a Komisii povinnosť chrániť informácie získané v rámci uplatňovania nariadenia v súlade s právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi. Komisia a členské štáty používajú na výmenu citlivých informácií a utajovaných skutočností o transakciách PZI **bezpečné a šifrované komunikačné prostriedky**, a to v úplnom súlade s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami. Na celú komunikáciu v rámci mechanizmu spolupráce sa vzťahujú prísne pravidlá zachovávaní dôvernosti. Toto pravidlo zachovávaní dôvernej dôvernosti sa vzťahuje napríklad aj na skutočnosť, že členský štát vydá pripomienky inému členskému štátu vykonávajúcemu preverovanie konkrétnej transakcie PZI. To isté platí aj pre stanoviská Komisie.

34. Vyžaduje sa v tomto nariadení, aby podniky oznamovali transakcie Komisii?

Nie. V **nariadení sa nevyžaduje, aby** podniky (investori alebo cieľové podniky) **oznamovali** transakcie Komisii alebo ostatným členským štátom. Povinnosť podať oznámenie má členský štát, ktorý vykonáva preverovanie transakcie. Týmto nie sú dotknuté povinnosti podľa ostatných pravidiel EÚ alebo vnútroštátnych pravidiel.

Európska
komisia

35. Vyžaduje sa v nariadení, aby zahraničný investor alebo cieľový podnik poskytol informácie členskému štátu, v ktorom sa investícia plánuje alebo sa uskutočnila?

Áno, ak o to daný členský štát požiada. Požiadavky na poskytnutie informácií týkajúcich sa transakcií zo strany zahraničného investora alebo cieľového podniku určuje mechanizmus preverovania daného členského štátu a o (doplňujúce) informácie o preverovanej transakcii musí zahraničného investora alebo cieľový podnik požiadať členský štát, ktorý vykonáva preverovanie.

V nariadení sa však vyžaduje, aby členské štáty poskytli určité informácie o preverovaných transakciách PZI na svojom území a na požiadanie aj informácie o ostatných PZI, ktoré sa na ich území plánujú alebo sa uskutočnili. S cieľom uľahčiť zhromažďovanie relevantných, konkrétnych a cielených informácií, aby Komisia a členské štáty mohli v rámci mechanizmu spolupráce rýchlejšie posúdiť, či preverovaná priama zahraničná investícia môže mať vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok najmenej jedného ďalšieho členského štátu, **pripravila Komisia** v úzkej spolupráci s odborníkmi v oblasti preverovania PZI členských štátov **šablónu**, ktorú môžu členské štáty slobodne využívať pri oznamovaní preverovanej PZI v rámci mechanizmu spolupráce.

Podľa článku 9 ods. 4 nariadenia členské štáty môžu vyžadovať určité informácie zahrnuté do tejto šablóny priamo od investora alebo cieľového podniku, ktorý ich musí bezodkladne poskytnúť. Šablóna, ktorú **môžu členské štáty používať na zbieranie informácií od investora alebo cieľového podniku, je [zverejnená na webovom sídle Komisie](#)**.

S cieľom uľahčiť Komisii a členským štátom posudzovanie transakcií PZI je v záujme investorov a ich poradcov, aby preverujúcemu členskému štátu, v ktorom má sídlo cieľová spoločnosť, **poskytli úplné a presné informácie**. Informácie, ktoré sa majú poskytnúť o cieľovom podniku (oddiel 3 šablóny), by sa mali týkať konkrétne cieľovej spoločnosti/cieľových spoločností so sídlom v preverujúcom členskom štáte (a prípadne aj konečného kontrolného subjektu cieľového podniku, pričom sa jasne uvedie, ktoré informácie sa týkajú cieľovej spoločnosti/cieľových spoločností so sídlom v preverujúcom členskom štáte a ktoré informácie celej cieľovej skupiny).

Je zrejmé, že informácie, ktoré poskytuje investor a/alebo cieľový podnik príslušnému vnútroštátnemu orgánu členského štátu pre preverovanie vo svojom oznámení, sú dôležitým príspevkom k analýze uskutočňovanej inými vnútroštátnymi orgánmi a Komisiou. Podrobné a presné informácie môžu ostatným vnútroštátnym orgánom a Komisii umožniť vykonať príslušné posúdenie v priebehu prvých 15 kalendárnych dní od prijatia oznámenia o PZI preverovanej členským štátom, v ktorom sa investícia plánuje alebo sa uskutočnila.

V prípade, že poskytnuté informácie nie sú dostatočné, orgány ostatných členských štátov a Komisia si môžu vyžiadať ďalšie informácie, pričom si vyhradzuje právo na vyjadrenie pripomienok alebo vydanie stanoviska. Takáto situácia môže viesť k predĺženiu spolupráce EÚ, dokým sa informácie požadované orgánmi ostatných členských štátov alebo Európskou komisiou neposkytnú.

36. Kontaktuje Komisia investora alebo cieľový podnik priamo?

Nie. Komisia posudzuje riziká pre bezpečnosť alebo verejný poriadok na základe informácií, ktoré dostala od členského štátu, v ktorom sa PZI plánuje alebo sa uskutočnila, alebo z iných dostupných zdrojov. Hoci **Komisia priamo**

Európska
komisia

nekontaktuje investorov ani iné zainteresované strany, členské štáty, ktoré majú povinnosť poskytnúť Komisii alebo ostatným členským štátom informácie, môžu tieto informácie žiadať priamo od investora alebo cieľového podniku, ktorý ich musí bezodkladne poskytnúť.

Šablóna, ktorú **môžu členské štáty používať na zbieranie informácií od investora alebo cieľového podniku**, je **zverejnená na webovom sídle Komisie**.

37. Ako Komisia podáva správy o mechanizme spolupráce?

Komisia **každoročne podáva správy** Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní nariadenia. Tieto správy poskytujú súhrnné informácie o fungovaní mechanizmu spolupráce, pričom chránia dôvernosc informácií poskytnutých jednotlivými členskými štátmi o vykonávaní ich vnútroštátnych mechanizmov preverovania. Výročné správy Komisie sú verejne dostupné na jej webovom sídle¹⁰.

38. Kedy Komisia zhodnotila fungovanie rámca EÚ?

Komisia v rámci **správy** o európskej hospodárskej bezpečnosti **24. januára 2024** uverejnila svoje **hodnotenie** fungovania a účinnosti nariadenia, ktoré je priložené k jej legislatívnemu **návrhu** nového nariadenia o preverovaní zahraničných investícií (pozri aj otázky 43 a 44).

VI) MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

39. Čo znamená „medzinárodná spolupráca“ podľa tohto nariadenia (článok 13)?

V tomto nariadení sa členské štáty a Komisia vyzývajú, aby spolupracovali s **príslušnými orgánmi podobne zmýšľajúcich tretích krajín** v záležitostiach týkajúcich sa preverovania priamych zahraničných investícií z dôvodu bezpečnosti a verejného poriadku.

Medzinárodná spolupráca môže prebiehať na **dvojstrannom alebo viacstrannom** základe, ako je G7 alebo OECD. Môže zahŕňať výmenu skúseností, najlepších postupov a informácií týkajúcich sa vývoja investícií. Komisia sa napríklad zúčastňuje na zasadnutiach expertnej skupiny G7 pre preverovanie investícií.

¹⁰ <https://circabc.europa.eu/ui/group/be8b568f-73f3-409c-b4a4-30acfcec5283/library/8ee4993a-89c2-4680-a07a-872f24ca8708>.

VII) EXPERTNÁ SKUPINA

40. Kto je súčasťou expertnej skupiny pre preverovanie priamych zahraničných investícií do EÚ?

Týmto nariadením sa zriaďuje expertná skupina poskytujúca poradenstvo Komisii. [Skupine](#) predsedá Komisia a skladá sa zo zástupcov orgánov všetkých členských štátov. **Súčasťou tejto skupiny sú všetky členské štáty** vrátane tých, ktoré v súčasnosti nemajú zavedený vnútroštátny mechanizmus preverovania.

[Mandátom](#) tejto skupiny je diskutovať o otázkach spoločného záujmu, ktoré sa týkajú priamych zahraničných investícií, a vymieňať si osvedčené postupy a skúsenosti získané z preverovania investícií na vnútroštátnej úrovni. Skupina je [takisto oprávnená](#) poskytovať Komisii poradenstvo v oblasti systémových záležitostí súvisiacich s vykonávaním tohto nariadenia a konzultácie pri návrhoch delegovaných aktov, ktorými sa aktualizuje zoznam projektov a programov v záujme Únie, ktorý je uvedený v prílohe k tomuto nariadeniu.

41. Diskutuje expertná skupina o jednotlivých prípadoch?

Nie. Skupina **nediskutuje o jednotlivých transakciách PZI**. Pozri odpoveď na otázku 40.

VIII) OCHRANA OSOBNÝCH ÚDAJOV

42. Ako toto nariadenie zabezpečuje ochranu osobných údajov?

Podľa nariadenia o preverovaní PZI si Komisia a členské štáty vymieňajú informácie o priamych zahraničných investíciách (PZI). Tieto informácie môžu obsahovať osobné údaje (napr. identifikačné a kontaktné údaje, profesionálne údaje a údaje súvisiace s PZI). Spracovanie týchto údajov v Komisii a členských štátoch sa riadi pravidlami o ochrane údajov. Komisia a členské štáty **úzko spolupracujú na zabezpečení dodržiavania všeobecného nariadenia o ochrane údajov¹¹ a nariadenia (EÚ) 2018/1725**. Rešpektujú pritom dôvernú povahu tejto spolupráce, ktorá je nevyhnutná na jej účinnosť. Komisia a členské štáty uzavreli v roku 2022 [Dohodu o spoločnej kontrole](#) (JCA) v súlade s pravidlami týkajúcimi sa ochrany údajov, najmä so [všeobecným nariadením o ochrane údajov](#) (článok 26), s [nariadením o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov](#) (článok 28), [nariadením \(EÚ\) o preverovaní priamych zahraničných investícií](#) (článok 14) a s týmto [rozhodnutím Komisie](#). V dohode JCA sa stanovuje rozdelenie príslušných úloh a zodpovedností a praktické dohody medzi Komisiou a členskými štátmi (pričom sú spoločnými prevádzkovateľmi týchto údajov). Dohoda nadobudla platnosť 28. apríla 2022.

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov).

Európska
komisia

IX) LEGISLATÍVNY NÁVRH NOVÉHO NARIADENIA

43. Prečo Komisia navrhla revíziu nariadenia o preverovaní priamych zahraničných investícií?

Na základe skúseností Komisie a rozsiahleho hodnotenia fungovania súčasného nariadenia o preverovaní priamych zahraničných investícií Komisia vo svojom legislatívnom [návrhu](#) rieši existujúce nedostatky a zlepšuje efektívnosť systému: i) zabezpečením toho, aby bol vo všetkých členských štátoch zavedený mechanizmus preverovania a aby došlo k väčšej harmonizácii vnútroštátnych pravidiel; ii) vymedzením minimálneho sektorového rozsahu, v ktorom musia všetky členské štáty preverovať zahraničné investície; iii) rozšírením preverovania EÚ na investície vykonávané investormi z EÚ, ktorí sú v konečnom dôsledku pod kontrolou jednotlivcov alebo podnikov z krajiny mimo EÚ.

44. Kedy nové nariadenie nadobudne účinnosť?

Je ťažké predpovedať, kedy nové nariadenie nadobudne účinnosť, lebo legislatívny proces stále prebieha¹². Po formálnom prijatí nového nariadenia Európskym parlamentom a Radou však bude existovať určité prechodné obdobie, počas ktorého zostane v platnosti súčasné nariadenie. Nové nariadenie sa bude uplatňovať až po uplynutí prechodného obdobia, ktoré určia spoluzákodarcovia.

Posledná aktualizácia: 7. mája 2025.

Poznámka: Táto aktualizácia sa vydáva vzhľadom na potrebu revidovať verziu z roku 2021 s cieľom zohľadniť vývoj, ktorý sa odvtedy uskutočnil, a vzhľadom na skutočnosť, že súčasné nariadenie o preverovaní PZI pravdepodobne zostane v platnosti ešte najmenej jeden rok.

¹² Od mája 2025.